

15 СЕНТЯБРЬ—УРМАН РАБОТНИКЛАРЫ КӨНЕ

Уртақ байлығыбыз

Табиғатне саклау процесларында, нава бассейнын кислород белән бае-туда, экологик тигезлекне саклауда урманнын әһәмияте әйтеп бетергесез зур.

Безнең илебегә планетаның урман белән капланган бишенче өлеше һәм дөньядагы ағач запасының дүртенче өлеше туры килә. Ақыл белән файдаланганда, бу кыймәтле чимал чыганагы кимемәячәк.

Урманнан файдалану илебезнең экономик һәм социаль үсешенә төп юнәлеш булып тора. Дәүләт политикасында исә ул интенсив үсеш буларак, халык кулланышы товарларына ихтыяжы канәғәтләндерү йөзеннән, төрле төр ағач продукциясен житештерүне фәннә нигезләнеп эксплуатацияләүгә ориентлаша.

Урман турында тагын бик күп нәрсәләргә әйтергә була. Тик менә шунда урман һәм ағач эшкәртү промышленности эшчеләре турында да оңытмаска кирәк. Ә бит күп нәрсә алардан тора һәм хезмәтләре жинел түгел.

Чулпан, Бутаиха урманчылыгы пунктлары коллек-

тивлары (начальниклары Б. И. Мирзажанов, М. Г. Белогузов) ағымдагы елның ситгез ае планнарын уңышлы үтәделәр. Чулпан урманчылыгынан исә ағач әзерләүдә Н. Сухов житәкчелендәге бригада аеруча әйбәт күрсәткеләргә ирешә. Алар үзләренә житкерелгән планны 115 процентка житкереп үтәделәр. Бутаиха урманчылыгы пунктында хезмәт куючы М. Лисюков, Норлат түбән складыннан З. Хисамов бригадалары да эштә сынатмыйлар.

Урман ташуда К. Усманов, Н. Корсаков, Н. Макаров һәм Н. Хәбибуллин аеруча өлгерлек күрсәтәләр. Әлбәттә, урман промышленности хужалыгында бригадалар өчен ирешелгәннәр генә чик түгел, алар үзләрен тагын да күркәмрәк үрләрдә күрергә телеләр һәм шуна бөтен мөмкинлекләрен эшкә жигеп, байлыктан рациональ файдаланырга исеңлиләр.

З. НИЗАМИЕВ,
урман промышленности хужалыгының баш инженеры.

Безнең эш жиңел түгел

Мамык урманчылыгынан без 2 тонна мунчала әзерләргә дигән йөкләмә алган идек. Хәзерге вакытта авылдан ерак түгел генә жирдә, күл буенда мунчала ишәбез. Судан юкә кабыкларын сөйрәп чыгаруы һәм продукцияне аеруы жинел түгел. Әлбәттә, бригада монардан тыш та күп төрле эшләргә башкара: көрәкләр, себеркеләр, хужалыклар өчен баганалар ясы. Арабызда һөнәре буенча аерылып торганны да бар. Шундыйлардан Мамык урманчылыгы мастеры Алексей Константинович Ершовның исем-фамилиясен телгә алып үтәргә була. Ул биредә жиденче елын эшли. 1990 елда урманчылар арасында үткәрелгән республика конкурсында катнашкан һәм жиңеп чыккан иде. «Үз һөнәренә оңа» дип табылды, «Урал» бензопычкысы белән бүләкләнде.

Әнвәр Мөнирович Шәрәповны да уңай яктан гына атар идем. Мамык урманчылыгына ул 1983 елда килде. Бригадада иң өлкәнә. Үзе Каракул авылынан, кайтып-китеп йөри. Эшен һәрчак жиренә житкереп, намус белән башкара.

Уңган, тырыш эшчеләр бездә тагын да бар. Урманчылар өчен бериндигә дип әйтергә нигез юк. Жәй айларында һөммәсенә 2 гектарга яқын мәйданда печән жире бүлеп бирелә, чираттагы ялы 36 көнгә житә. Утын шулай ук льгота бәясе белән исеңләгәндә арзанга төшә. Аннары урманчылар пычкы материаллары белән дә тәмин ителәләр. Йорт

төзү өчен кирәк чагында ағач та бирелә.

Кыскасы, безнең хезмәт һәм яшәү шартлары турында урман хужалыгы житәкчеләре кайгыртучанлык күрәләр. Ә без исә үз чиратыбызда мона тырыш хезмәтбәз белән жавап бирергә тырышабыз.

Г. БАТДАЛОВ,
Мамык урманчылыгы эшчесе.

Горурланырлык кеше

Чулпан урманчылыгының тракторчы — машинисты Александр Николаевич Корсаков күптәннән инде универсаль һөнәр иясе буларак танылды. Һәм бу дәрестән дә шулай. Урманчылыкта ул менә инде өч дистә елдан артык хезмәт куя. Шуң дөвәр эчендә зур тәҗрибә һәм белем тулпарга да өлгерде.

Ана үзенең МТЗ-80 тракторында нинди генә эшләргә башкарырга туры килми. Урманны кискән ағачлардан арыңдыра, төрле төр йөкләр ташый. Язын исә питомниктагы жирләргә сөрү өчен сабап, культиватор тага, чырышы, парат орлыкларын чәчә, жәен жыелган мөйданнарны ОПВ-1200 сиптергечә ярдәмдә гербицидлий. Нинди генә эшкә алыңмасын, Александр Николаевичны эше турында һәрчак мактап телгә алалар. Үзенең белеме һәм тәҗрибәсе белән Александр Николаевич яшьләр белән дә теләк уртаклаша. Бүгенгә көндә Корсаков кул астында яшучу тракторчы Йосыф Гарифович Усманов техника нечкәлекләрен үзләштердә һәм ул бөтен яктан да үзенең остазына ошарга тырыша. Ә Корсаков урман эшен яратып башкара. Шундагы өлкән улы Евгений да урман промышленности хужалыгына килде, ул шофер булып эшли. Техникага һәм эшкә мөһәббәт Евгенийга атасынан күчте.

Урман хужалыгында күпеллек хезмәтләре өчен А. Н. Корсаков күп мәртәбәләр Мактау грамоталары, значоклар белән бүләкләнде. Аның рәсем Мактау тактасынан дә төшми.

Р. ЗАКИРОВ,
Чулпан урманчылыгы урманчысы.

Жиңүләр хезмәттә яулана

Октябрь урман промышленности хужалыгы республиканың өч районында эш алып бара. Ул үсентеләр утырту, урман культураларын карау һәм промышленность әйберләре житештерү белән шөгылләнә.

Ағымдагы елның ситгез аенда 3822 мең сумлык товар продукциясе житештерелде. Әлбәттә, планнарын үтәләше канәғәтленерлек түгел. Бу эшчеләргә житешмәве, районыдагы урман поселокларының гаят дәрәҗәдә ерак нокталарда урнашуы белән дә аңлатыла. Биредә шулай ук иң кискен проблемаларның берсе булып маршрут автобусларының йөрмәве дә тора. Тумба һәм Бутаиха поселокларына ул атнага ике генә мәртәбә йөрсә дә поселокта яшәүчеләр чиксез шат булырлар иде. Проблемалар бихисап күп булса да кешеләр үз эшкәренә битараф карамый, жиңел тормыш та эзләп китми. Һәркемнең эш

сәгатә иртәнге сәгать биштә башлана, кичкә биш—алтылар тирәсендә генә төгәлләнә. Аларның күчелек вакытлары юлда үтә. Агачны урманнан чыгаруда, аны ташуда шофер К. Усманов, Н. Корсаков, Е. Корсаков, В. Корсаков, Н. Хәбибуллин, Н. Макаров һәм башкалар аеруча өлгерлек күрсәтәләр. Цехларны ягулык-майлау материаллары белән тәмин итүче шофер Николай Степанов, шофер Минсабир Галиуллин да һәрчак үз эшләрен зур намуслылык һәм жаваплылык хисе белән башкаралар. Агач эшкәртүдә исә З. Разыграева, Н. Кириллова, Н. Вещина бригадаларының да хезмәтләре мактауга лаек.

Бердәм һәм тату эшләгәндә, бригадаларның эштә зур жиңүләр яуланычына ышаныч тагын да арта төшә.

З. ХӘБИБУЛЛИНА,
урман промышленности хужалыгының план-экономика бүлегә начальнигы.

Анатолий профессиясен яратканга, үз эше турында сәгатәләр буена иркенләп сөйлә ала. Аның вазифаларына нәрсәләргә керә сон? Гади генә итеп әйткәндә, ул урманчылык эшләрен учет-контрольдә тотарга, яшел культураларны үстерүне планлаштырырга, зыян китерүчеләргә каршы актив көрәш алып барырга тиеш. Ул дәүләт урманчылыгы сакчысы, I класслы урманчы ярдәмчесе. Шунда да Анатолий Петрович бик күп төрле сыйфатларның хас булуы кирәк. Үткен күзле, сизгер йөрәккә дә булсын, кирәк чагында куркып та калмасын.

Ә бит Архипов Мамык урманчылыгына 1984 нче елда шофер булып эшкә килгән иде. Башта ГАЗ-253 автомашинасында үсентеләр утыртучы эшчеләргә йөртте. Аннан әкрәләп, үзе дә сизмәстән, урманчы хезмәтенә тартылды. Ул

эшли торган урман хужалыгы беренчеләрдән булып яңа техниканы һәм технологияне үзләштерә.

Рәсемдә: А. П. Архипов.

Кешеләр өчен тырышабыз

Урман промышленности хужалыгы ОРСы карамагында промышленность, азык-төлек, катнаш товарлар кибетләре дә бар. Соңгысы кечкенә нокталарда—Юган, Лесничество поселокларында һәм Чулпан авылында урнашкан. Шуң ук вакытта ана 5

икмәк пешерү пекарнялары да керә. Алар—Кызыл Юл, Бутаиха, Заречный, Әлки районның Юхмачы, Кошка районның Моховое поселокларында урман эчендә аш пешерү өчен жайлаштырылган 17 пункт-

ны да әйтеп үтәргә кирәк. Болар икенче төрле кечкенә ашханәләр дип аталалар. Аның пешекчеләре дә шунда ук. Иртәнге сәгатә алтыда Вахта машинасы килә һәм эшчеләре урмандагы кирәкле пунктка илтә. Бо-

лардан тыш мәктәп буфетлары да бар. Чулпан авылында, Бутаиха, Тумба поселокларында балаларга аш пешерү өчен аерым пешекчеләр тотыла. Безнең ОРСның төп максаты, әлбәттә, әлеге пункт-

ларны товар белән тәмин итү. Транспортка алай мөһтәҗлык кичермибез. Көн саен иртәнге сәгатәлдә ике КамАЗ, бер ЗИЛ-130, икмәк ташучы автомашиналар юлга кузгала. Яқын тирә рейсларга бару өчен МТЗ-80 тракторы да бар. Бездә ерак нокталардан

Тумба, Бутаиха, Кызыл Юл поселоклары санала. Анда илткән макарон, ярмәк, әйберләре, промышленность товарлары өчен алмашка продукция-баланс—такта һәм башка кирәк-ярак материаллар алып кайтабыз. (Ахыры 4 нче биттә).

Кешеләр өчен тырышабыз

(Ахыры. Башы 3 биттә).

Үзбездән фонд белән генә каногатләнмишә, читтән дә товарлар алып кайтабыз. Беренче яртыеллыкта фондтан тыш 120 мең сумлык товар сатып алынды. Боларга Норлатның азык, ит комбинатлары, Лениногорск шәһәренең икмәк заводлары да керә. Әйтик, без Дмитровградтан сыра һәм лимонад кебек алкогольсез эчемлекләр алып кайтсак, аларга алмашка такта, цемент ише материаллар бирәбез. Бартер ысулы соңгы елларда үзеп акады. Тиздән алдан төзелгән контракт буенча Мәскәү шәһәренә барырга торабыз. Рига шәһәрәннән трикотаж эйберләре алып кайту өчен килешү төзелде, алар исә бездән суган алып китәчкәр. Ленино-

горскилылар исә 20 тонна селомка, 30 тонна прәннек, 30 тонна сухари бирергә ышандырдылар.

Төзү эшләре дә артык планга калдырылды. Кызыл Юл поселогында катнаш кибет төзелә. Бутанхада яна кибет ачылды, Әлки районының Юхмачы авылында яна ашхана төзелде, урман промышленосте хужалыгы ОРСында зур склад төзүне планлаштырдык. Аның идәннәре сәүдә базасының шикелле күтәртелгән булачак, территорияләс асфальтлана-чак. 1986 елдан 1991 елга кадәрге чор эчендә ачылган өч кибет төзүгә жылылык системасына тоташтырыла-чак.

Безнең коллективта 86 кеше. Эшчеләр өчен төрле льготалар каралган. Урман промышленосте хужалыгы

арзан баяга утын белән тәэмин итә, санаторийларга бару өчен путевкаларның ярты бәясен түли.

Тиздән хезмәт хакын яңача түлзүгә керешәчәкбез. Эшчеләр 200 сумнан да ким акча алмаячаклар. Әмма ул эшләнгән эшкә карап түләелә торган була. Элек премия квартал саен бирелсә, хәзер ай саен була-чак. Монарчы айлык хезмәт хакын итбәры 117 сум алган икмәк пешерүчеләр өчен аеруча зур шатлык бу.

Эшчәннәр арасында хезмәтләре белән мактаулылар аз түгел. Шундыйлардан Заречный, Тумба, Кызыл Юл-поселокларына, Чулпан авылында, шәһәрнең ит һәм азык комбинатларына байтак рейслар ясаучы МТЗ-80 тракторчысы Газинур Вахитович Ганиев, Тумбада аш пешерүче Валентина

Павловна Фролова, Заречный поселогы сатучысы Нажия Һадиевна Хәлилова, Тумба сатучысы Валентина Николаевна Морозова, Кызыл Юл поселогының пекарня мөдире Мария Фроловна Антипова, Моховое поселогының пекарня мөдире Роза Ивановна Никитина, Юхмачы поселогы сатучысы Валентина Ивановна Челнокова, ашхана мөдире Минлегөл Вафинаны әйтеп үтәсе килә.

Уңгайнар һәм тырышлар бәрабәрәнә сизгез айлык планнарны да унышып үтәдек, 380 мең сум урыштына 454 мең сумлык товар сатылды. Эшләрәбез һәрчак шулай күркәм булсын иде.

З. ХӘБИБУЛЛИН,
урман промышленосте хужалыгы ОРСы начальнигы.

Питомникта

Күпләр урман питомнигы күз алдына да китермиләрдер әле, мөгаен. Бакасаң, ул зур мөйданлы гади кыр. Тик биредә басудагы шикелле арыш яки бодай чөчелми, жиләк-жимеш тө үсеп утырмый анда. Буразналар тезелә киткән һәм һәрбер буразнада кечкенә парат үсен-

тыр өчен жир эзерли,—дип аплатты Фәрит Миншакирович.—Бик әйбәт, тырыш егет.

Владимир Михайлович питомникка иртән иртүк килә, берьялгызы эшли. Ләкин күзәтүсез калдым дип бер читкә барып утырып төмәке кабызрга ашыкмый. Эшен жиренә

теләре тамыр жәеп утыра.—Бу питомник Мамык урманычыгына керә,—ди урман промышленосте хужалыгы баш урманчысы Фәрит Миншакирович Минсәлимов.—Ул 17 гектар мөйданны били. Башлыча чыршы, парат, имән, өрәңге агачларының үсен-теләрен үстәрәбез. Ә чөчү мөйданы исә 6 гектар.

Чөчү дип сөйләп ялгышмый Фәрит Минсәлимов. Чыннан да, колхоз-совхозлардагы шикелле иртә язда питомникта да чөчү башлана. Орлыклар уи көз эчендә тишелеп чыгалар. Аннары тракторлар бу жиргә пычык чүбе сибеп чыгалар. Т-16 тракторына тагылган КФП-1,5 агрегаты культивацияләү үткәрә.

Бер басуны үтәп куе урман полосасына килеп кердек. Кайдадыр трактор тавышы ишетелә. Чикләвек куаклары арасындагы юлдан бара торгач куәтле урман техникасы үзе дә күрелде. ТДТ-55 тракторчысы Владимир Михайлович Тюкаев булып чыкты. Армиядә хезмәт итеп кайткан яп-яшь егет, чыраенан хәтта үсмерлек билгеләре дә чыгып бетмәгән әле.

—Владимир урман утыр-

житкереп, намус белән башкарырга тырыша.

Питомникта кул хезмәтен башлыча хатын-кызлар башкаралар. Алар үсентеләри чүп үләннәннән арындыралар. Агачларны үстәрәп урман итү өчен күпме көч, энергия түгелә.

—Киселгәннәре урынына яңаларын утыртып торма-сак, без күптән урмансыз калыр идек,—дип әңгәмәне довам итә Фәрит Миншакирович.—Уйлап карасаң, агач гомере кешенекеннән дә озын бит. Бер парат агачы гына да 100 әр ел үсә, ә имәннәр исә 800 ел яши.

Кызык, без урманда йөреп, аның саф һавасын суларга, байлыгыннан файдаланырга гына өйрәнгән без булып чыга, бакасаң урманчылар әнә шул гүзәллекне саклап калу өчен никадәрле тырышык, хезмәт куялар! Хөрмәтле укучылар, әгәр дә сезгә урмандагы питомникта булырга туры килсә, сез моны үзегез күздән кичтерерсез һәм бу сүзләргә дөреслегенә ышанырсыз.

Атка атланган урманчыны күрсәгез, ерактан сәламләгез, ул безгә изгелек китерү өчен яши.

Г. РӘХИМОВА.

Гадәттә жыештыручы хезмәтен башкаручыларны түбәнсетергә тырышалар, аларны санга сукмаучылар тормышыбызда кирәгеннән артык күп очрый әле. Ә чыйлабрак карасаң, теләсәнинди эш тө алардан башка бармый. Чисталыкны барыбыз да ярата бит. Шуна күрә жыештыручы хезмәтендәгеләргә олыларга, хөрмәтләргә, башка һөнәрләр белән бертигез дәрәжәгә куярга өйрәнсәң иде.

Минжиһан апага үзенен төп эшеннән кала башка эшләргә дә эшләргә туры килә. Әйтик, йөк ташучы житешмәгәндә кибеткә иппен дә, башка төр товарын да бушатыша ул. Тырышлыгы өчен коллективта да хөрмәт ителә аны.

Расемдә: Заречный поселогындагы кибетнең жыештыручысы Минжиһан Миңнехан кызы Галиуллина.

◆ Укучыларыбыз ижаты

Ф. ТӨХБӘТУЛЛИНА.

х х х
Оныта алмыйм
балачакның
Гамьсез, рәхәт вакытын,
Авылымның урманнарын,
Жиләкларен, шомыртын.
Чирмешән дулкынарында
Тирбәлгән чакларны да,
Печән чабарга төялгән
Арбалы атларны да.
Колакларда чыңлап тора
Гүя гармуннар моңы.
Ө инде тәүге мөхәббәт,
Кем онытсын соң аны?
Еллар саны арткан саен
Көчәя сагынулар.
Авылым, яшьлегемә
Илтегез миңе, юллар.
х х х
Каршына киләм әле,
Елмаеп келәм әле.
Күзләренә туры карап,
Серенне беләм әле.

Ашыкканмын миң дөньяга,
Ә син соңга калып килгән.
Барыбер рәхәт язмышыма,
Йолдыз итеп сине биргән.
Буй житмәслек биелектә,
Әмма нурың килеп житә,
Көч беткәндә—коюш кертә,
Караңгысын якты итә.
Алырга дип үрелмимен,
Хәсрәтле күгем бизә.
Жиргә төшеп йолдыз сүнсә,
Хыяллардан күнел бизә.

х х х

Сүтелгән гомер йомгагы,
Таушалган һәм юкарган
Төгәрәп үткән эзендә
Сузылып жебе калган.
Шуның буйлап күнел китә,
Очына ук барып житә.
Кирегә чолгыйсы иде
Диеп әллә өмет итә.
Иртәгесе бүген түгел,
Юкка өметләнмә, күнел,
Чолгый алсаң да син аны
Миңа сүтү насыип түгел.

БЕЛДЕРҮ

Норлат газ службасына даими эшкә түбәндәге белгечлекләр буенча эшчеләр кирәк:
баллоннар таратучы слесарь (түләү эш башынан-премиаль), газ баллоннарын ремонтлаучы слесарь һәм ГАЗ-52 машинасында эшләү өчен шофер (түләү вакытка карап-премиаль), газ белән эшли торган котельный операторлары.

127 нче ПМК коллективы шофер С. С. Әхмәтсәгыйровның этисе вафат булу сәбәпле, чын күнелдән аның кайгысын уртаклаша.

Учредитель: халык депутатларының Октябрь район Советы.
Газетада язмалары басылган авторларның фикерләре бу әле редакция фикере дигән сүз түгел.

РЕДАКЦИЯНЕҢ АДРЕСЫ: 423000, Норлат шәһәре, К. Маркс урамы, 19.
ТЕЛЕФОННАР: мөхәррир—2—12—14, 2—22—81, мөхәррир урынбасары—2—10—44, рус теленә һәм чуваш теленә тәржемә буенча мөхәррир урынбасарлары—2—15—63, социаль-экономика бүлгә—2—22—51, жаваплы секретарь—2—14—16, хатлар бүлгә һәм бухгалтерия—2—18—67.

Газетаны Нурзия ФӘСХЕТДИНОВА жыйды. Римма ГАНИЕВА верстка ясады. Клара БОБКОВА басты. Корректор Зөлфия ВӘЛИЕВА.

Мөхәррир урынбасары Р. З. АЙЗАТУЛЛИН.